

کرد. من سال‌های زیادی است که مصاحبه نمی‌کنم. این سوال از من هم زیاد پرسیده شده است، که چرا دوباره اثری را با این مضامین نمی‌سازم و من می‌گویم شرایط مهیا نیست. ممنون از صبا که این چالش را سوال محوری قرار داده است و شرمندم که نمی‌توانم پاسخ مبسوطی بدهم و شما را خسته می‌کنم.

احمد رضا درویش:

مسئول فیلم‌سازی خودم هستم

انگیزه مصاحبه و گفت‌وگو ندارم، همان طور که سال‌هاست مطلبی از من در رسانه‌ها درج نشده است. مسئول این‌که چرا اثری ساخته نمی‌شود من نیستم من مسئول فیلم‌سازی خودم هستم.

محمد سلیمانی (منتقد):

پرداخت کمی به سینمای دینی قابل افتخار نیست

تصور شخصی من این است که مانند همه موضوعاتی که به آن کم پرداخت شده است به موضوع قیام امام حسین (ع) هم کم پرداخت شده است. به عنوان مثال سینمای دفاع مقدس! شاید به نظر بیاید که به موضوع دفاع مقدس زیاد پرداخت شده اما من معتقد به نگاه کمی نیستم. چرا که به لحاظ کمی فیلم‌های زیادی با موضوع دفاع مقدس ساخته شده است اما از نظر کیفی خبر! در موضوع دفاع مقدس و عاشورا که در ژانر با هم ارتباط پیدا می‌کنند دچار مشکل هستیم چرا که برای داشتن آثار خوب در این زمینه به کسانی نیاز داریم که کاملا با این موضوعات آشنا بوده و به لحاظ تحقیق، مطالعه کتب، روایات و پژوهش کاملا خود را مجهز کرده باشند.

همه اینها می‌توانند زمینه ساز یک اثر خوب درباره موضوع عاشورا باشند و همین کم کاری‌ها باعث شده است که اکنون کارنامه پربراری در سینمای دینی نداشته باشیم. معتقدم فیلمنامه‌های این آثار باید به صورت کارگاهی نوشته شود و تیم تحقیق در کنار نویسندگان از همان ابتدا حضور داشته باشند و امکانات مالی در اختیار گروه قرار بگیرد. ما از لحاظ نیروی انسانی در این موضوع مشکل و کمبودی نداریم و تنها باید یک تصمیم درست گرفته شود تا کار شروع شود. اگر تصمیم درست در کنار یک گروه تحقیق و نویسنده قرار بگیرد و از همان ابتدا با درک خطوط قرمز و... کار خود را با ساخت بندی منسجمی شروع کنند دیگر شاهد عدم نمایش اثر و هدر روی یک پروژه و... نخواهیم بود. پس از گذشت سال‌ها بهترین فیلم و تنها فیلم خوب، سینمایی روز واقعه است و فیلم بهتری از آن نمی‌توان چه در سینما و چه در تلویزیون سراغ گرفت. به همین دلیل است که اصولا این مسئله برای شما هم چالش شده است. در این زمینه ما در سریال سازی هم دچار تکرار هستیم.

یک سری ساختار و مضامین هستند که در آثار مختلف همواره و همیشه در حال تکرار شدن هستند و هیچ شاخصه یا ویژگی برجسته‌ای در آنها نمی‌توان یافت. به همین خاطر نگاه من به این ماجرا اصلا کمی نیست چرا که به طور کلی کمیت و پرداخت متعدد به یک موضوع اصلا قابل افتخار نیست. با همین نگاه کیفی تنها اثر همان روز واقعه است. نگاه کمی در سینمای دفاع مقدس باعث نزول آن شده است و ما حاصل آن آثار زیادی شده است که هیچ کدام خوب نیستند. امیدوارم این نگاه وارد سینما با رویکرد دینی و مذهبی ما خصوصا موضوع عاشورا نشود! فیلمی که از پرداخت درست و صحیحی برخوردار نباشد، تاثیرگذار نبوده و در نهایت مخاطب هم نخواهد داشت و سازندگان ما را با وجود متحمل شدن هزینه‌های بالا در تولید به در دسر خواهد انداخت.

در این شرایط سخت اقتصادی این نوع هدر رفتن‌های مالی و هزینه‌ای چه از لحاظ مالی و اتلاف انرژی اصلا جایز نیست. فیلم رستاخیز اثری بسیار خوب و فاخر از لحاظ ساختار سینمایی و فنی بود که متاسفانه نمایش داده نشده است و معتقدم که این فیلم باید پخش شود.

سعید مستقانی:

چقدر به فیلمسازان مطالب داده شده که حالا توقع دارند؟

پاسخ این سوال خیلی مفصل است و می‌تواند کتاب شود. ولی به طور خلاصه اولاً برمی‌گردد به آگاهی بر تاریخ سینمای ایران که چه کسانی آن را پایه‌گذاری کردند و چه کسانی بسط دادند و چگونه به بعد از انقلاب رسید و چه مسیری طی کرد و ثانیاً حضرت آقا در همین دیدار اخیر با روحانیون در واقع مطلبی فرمودند که پاسخ همین سوال است مبنی بر اینکه چقدر به این فیلمسازان و سینمای ما توسط روحانیت مطالب داده شده که درباره‌اش فیلم بسازند؟! و حالا از آنها توقع دارند!

درباره قیس ابن مسهر که با نامه‌ای از سوی حسین ابن علی (ع) راهی کوفه می‌شود و در نهایت هم با رشادت و شهادت او به پایان می‌رسد. رستاخیز هم جزو فیلم‌های اندکی بود که در طول این چند سال در رابطه با قیام امام حسین (ع) ساخته شد. اما به دلایلی دیده و پخش نشد. دلیل عدم پخش این فیلم هنوز خیلی واضح نیست، اما آنچه که در رسانه‌ها مطرح شده است به خاطر نشان دادن چهره حضرت ابوالفضل است. من حدود ۱۲ سال پیش رستاخیز را دیدم. در آن سال به نظرم فیلم خوب، خوش ساخت و تاثیر گذاری بود که اتفاقاً دوست دارم مجدداً آن را ببینم اما متاسفانه امکان آن نیست به این خاطر که سال‌ها پیش رستاخیز را دیدم نمی‌توانم آن را تحلیل کنم. اما در مجموع فیلم به لحاظ فنی اثر خوش ساختی بود که عوامل ساخت آن هنرمندان متخصصی خارجی بودند، هر چند که شاید بتوان از لحاظ قصه پردازی به آن اشکالاتی را وارد کرد. بهر حال هنوز این اثر بعد از این همه سال هنوز بلا تکلیف است و امیدوارم که سر نوشت آن مشخص و دیده شود. بحث نشان ندادن شمایل یکی دیگر از چالش‌های کار قصه پردازی در سینمای دینی - مذهبی است که نیاز به چیره دستی و ظرافت‌های فراوان را بیش از پیش می‌طلبد بهر حال این قوانین پیش فرض‌هایی هستند که فیلمنامه‌نویس از همان ابتدا از آن خبر دارد. همان طور که نمونه در خشان فیلم روز واقعه با تمامی محدودیت‌ها و سختی‌ها یک اثر کامل و تاریخی در سینمای ایران است. به طور کلی نه تنها در ایران که در جهان نیز ساخت اثر مذهبی و تاریخی بدون واسطه کاری دشوار است. ۵۰ سال از ساخت اثر محکم و با صلابت محمد رسول... توسط مصطفی عقاد گذشته است اما این اثر همچنان در تاریخ سینمای دینی جهان می‌درخشد. باید قبول کرد که در ایران هم بعد از اثر روز واقعه ما هیچ اثر شاخص دیگری در این حوزه نداریم. درک و قبول این واقعیت به ما کمک خواهد کرد ارزش و جایگاه واقعی داستان و قصه پردازی را در اثر بفهمیم.

شهرام اسدی:

شرایط مهیا نیست

به سوال و چالش خوبی اشاره کرده‌اید. پاسخ به این سوال مفصل است و در قالب یک یا دو جمله نمی‌توان دلیل را بررسی

میلیاردها پول در فیلم رستاخیز هزینه شده است، حالا چه کسی پاسخگوست؟ به طور کل اثر مذهبی و دینی در ایران هزار صاحب دارد و به همین خاطر خیلی منطقی است که کسی به سراغ آن نرود. در طول این چند سال هم آثاری که با مضامین مذهبی و دینی چه در قالب سریال و... ساخته شده است خیلی شعاری و کلیشه‌ای هستند و تنها اثر بارز و سینمایی روز واقعه است که آن هم ماجراهایی در خود دارد که اجازه ندادند صاحب اصلی خودش اثر را بسازد.

محمد جلیوند (منتقد سینما):

نقل قول‌ها مستند نیستند

فیلمنامه نویسان خوبی نداریم که بر مذهب و سینمای دینی مسلط باشند. شاید کتب خوبی در این زمینه توسط نویسندگان برجسته نوشته شده باشد، اما فیلمنامه نویسی و تسلط به دراماتیزه کردن اثر، مقوله متفاوتی است. سنار یونویسان برای نگارش اثر مذهبی خصوصاً واقعه عاشورا مشکلات زیادی دارند، اول آنکه روایت‌های زیادی درباره حماسه عاشورا بوده است و از میان آنها، نقل قول مداحان در ذهن مخاطب نقش بسته شده است، روایتی که از کتب و مستندات دور است. دوم آنکه، داستان گویی ضعیف باعث بوجود آمدن آثاری شده است که نه دیده می‌شوند و نه برجسته‌اند. حدود ۳۰ سال از اولین اکران فیلم روز واقعه می‌گذرد و هنوز هیچ اثری نتوانسته جای آن را بگیرد. روز واقعه بعد از این همه سال هنوز اثر خوبی است و مخاطب را با خود در یک داستان درست همراه و همدل می‌کند. مردم در همه جای دنیا به دنبال داستان خوب هستند، کارگردانی و بازیگری همیشه بعد از ماجرای فیلمنامه و متن خوب می‌تواند به کمک اثر بیاید. به همین خاطر فیلم روز واقعه با یک متن قوی و برجسته کار خود را شروع کرده است و در ادامه هم از لحاظ فنی و هم انتخاب بازیگر همه چیز را درست و حساب شده پیش برده است. فیلم خوب دیگری نیز با نام سفیر در سال ۱۳۶۲ ساخته شد که اتفاقاً این اثر هم بسیار داستان‌گو و دراماتیک است. شاید سفیر از لحاظ فنی در حد آثار متاخر نباشد اما هنوز هم فیلم خوبی است و بعد از ۴۰ سال مخاطب ما را با خود همراه می‌کند به همین خاطر است که هنوز هم پخش می‌شود. داستان فیلم سفیر